

Nr 216

Av herr Nyman m. fl., *angående utnyttjande av automatisk databehandling i riksdagsarbetet.*

(Lika lydande med motion nr 286 i Andra kammaren)

Automatisk databehandling (ADB) ger ökade möjligheter till rationalisering av administrativt arbete men också till underlag för utredningar, bedömanden och beslut. Kommittén för maskinell databehandling har i sitt betänkande SOU 1962:32 konstaterat, att det inom statsförvaltningen finns stora användningsområden för ADB icke blott administrativt utan även vid planering av olika samhällsområden. Noggranna prognoser som underlag för beslut och i många fall en effektiv planering är ofta en förutsättning för att samhällsmaskineriet skall fungera väl och motsvara de allt större krav som kommer att ställas på det. ADB har i hög grad ökat förutsättningarna för väl underbyggda prognoser. Mycket talar därför för kommitténs slutsats, att »allt större delar av samhällslivet kommer efter hand att beröras av ADB».

År 1964 framfördes motionsledes ett förslag om att statskontoret skulle få i uppdrag att utreda i vad mån tekniska, organisatoriska och ekonomiska förutsättningar förelåg för att ADB-tekniken i en framtid skulle kunna utnyttjas i riksdagsarbetet (I: 23 av herr Nyman och II: 26 av herr Wedén). Motionerna behandlades av bankouts-kottet i dess utlåtande nr 22 år 1964. Utlåtande inhämtades från statskontoret, som bl. a. framhöll »att frågan att kunna utnyttja ADB-tekniken i riksdagsarbetet för att pröva bärigheten och utfallet av alternativa lösningar var för tidigt väckt och att statskontoret var berett att hålla statsmakterna informerade om hur de olika ADB-implikationerna, som är under utveckling inom skilda delar av statsförvaltningen, skulle kunna utnyttjas i det syfte motionären eftersträvar».

Fullmäktige i riksgäldskontoret framhöll i sitt utlåtande »att de icke fann det uteslutet, att ADB-tekniken i en framtid kan bli av betydelse jämväl inom riksdagsarbetet men att tillräckliga skäl ännu icke förelåg för en utredning».

Bankouts-kottet återopade nämnda utlåtanden och hemställde att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Sedan motionerna behandlats har utvecklingen inom ADB-tekniken gått snabbt framåt. Med nya maskiner och framför allt nya typer av minnen kan de problem som för två år sedan syntes svåra att bemästra på ett

helt annat sätt i dag lösas. I nya minnestyper kan nämligen mycket stora datavolymer lagras, finnas tillgängliga och hämtas fram ur maskinsystemet utan egentliga väntetider (s. k. reel-tidssystem). Till sådant system kan anslutas frågestationer på godtyckligt avstånd från den centrala maskinen. Sådana frågestationer kan ge svaren i läsbar eller hörbar form. Användningen i riksdagen av sådan teknik skulle kunna ge snabba och exakta svar på vitt skilda frågor. Det kan röra sig om stadsbudgeten, statistiska uppgifter om antalet medborgare i olika befolknings- och pensionsgrupper etc. Möjligheten finns också att få bearbetade svar, d. v. s. vilka konsekvenserna blir om man gör så eller så. Man lär också kunna pröva bärigheten av olika förslag eller alternativ. Maskinutrustning finns således i dag som förslår vad gäller både minnesstorlek och snabbhet. System- och programmeringsfolk utbildas i allt större omfattning.

I den utveckling av ADB-tekniken, som ägt rum och som kommer att ytterligare ske, är det angeläget att riksdagens intressen tillvaratages, så att tekniken kan utnyttjas i riksdagens verksamhet. Partigruppernas kanslier i riksdagen har genom det beslut som fattats under höstriksdagen fått statsbidrag för sin politiska verksamhet, som möjliggör en effektivisering. Även i riksdagens utskott och kanslier är det angeläget att inhämtandet av uppgifter och data underlättas. För såväl enskilda riksdagsmän som partiernas riksdagsgrupper och utskotten kan alltså ADB-tekniken bli ett synnerligen effektivt hjälpmedel i det politiska arbetet.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen ger talmanskonferensen i uppdrag att låta utreda hur ADB-tekniken skall kunna utnyttjas i riksdagsarbetet.

Stockholm den 25 januari 1966

Sven Nyman

Per Hilding

Stig Stefanson

Nr 217

Av herr *Ottosson m. fl.*, om *begränsning av avsättningen till allmänna pensionsfonden.*

(Lika lydande med motion nr 282 i Andra kammaren)

Stockholm den 25 januari 1966

Holge Ottosson

Arvid Enarsson

Lars Schött

Roland Lundberg